

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.810/2024/9.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. április 29. napján megtartott tanácsülésen meghozta következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt Terheltl ellen indult büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2024. október 9. napján kihirdetett 24.B.276/2024/16. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A lefoglalást megszüntetését követően kiadni rendelt bűnjelek kapcsán a másodfokú bíróság figyelmezteti a dolgok átvételére jogosult sértettl sértettet és Terheltl vádlottat, amennyiben jelen jogerős határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszik át az érintett dolgokat, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

Az elsőfokú ítélet bevezető részében utal a 2024. szeptember hó 9. napján tartott tárgyalási napra is.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztálya által 09000/389/2023. bü. számon bevételezett Bnyt/2023/92/1-27. sorszám alatti bűnjelek a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.4013-4042/24. sorszámai alatt kerültek bevételezésre.

Egyéb részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 vádlottat testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés (8) bekezdés I. fordulat] miatt 2 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezése szerint a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, illetve utólagos végrehajtás esetén a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe a 2023. október 22. napjától 2023. november 7. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztálya által bevételezett bűnjelek közül a Bnyt/2023/92/17. sorszámu kés elkobzásáról rendelkezett, a további bűnjelek lefoglalását megszüntette és azok egy részét sértett1 sértettnek, más részét Terhelt1 vádlottnak rendelte el kiadni, míg a DNS nyomok, körömvágatok, elemi szál és szétvágott alsónadrág megsemmisítését rendelte el. Kötelezte a vádlottat az eljárás során keletkezett 804 889 forint bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen annak kihirdetését követően egyfelől az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása, magasabb tartamú és végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében, másfelől a vádlott és védője a büntetés enyhítése, rövidebb tartamú próbaidő meghatározása érdekében élt perorvoslattal.

[3] Az ügyészség fellebbezésének indokolásában kitért arra, hogy a vádlott által alkalmazott erőbehatalás mértéke, az elkövetés eszköze és a támadott testtájék miatt a vádlott cselekménye emberölés büntette kísérletének minősülne, azonban a vádlott azon cselekedete, amely szerint a sértetthez mentőt hívott és közben laikus elsősegélynyújtást végzett, minek eredményeként a kórházba szállítás és az orvosi kezelés a sértett életét megmentette, önkéntes eredményelhárításként értékelhető, így a maradékbűncselekmény szerinti életveszélyt okozó testi sértés büntetést valósította meg. Hangsúlyozta, hogy a vádlott a cselekmény elkövetése napján maga kezdeményezte a sértettel való konfliktust, felelősségre vonta őt azért, mert a sértett az édesanyjától kapott pénzből nem vásárolt számára szeszesitalt, emellett önhibából eredő ittas állapotban követte el a cselekményét, illetve nem lehetett feltárni méltányolható sértetti közrehatást. Ehhez képest az elsőfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek, azokat részben tévesen is értékelte, hiszen a terhelt a nyomozás során tett első vallomásaiban kizárólag ténybeli beismerő vallomást tett, bűnösségét nem ismerte el, az elsősegélynyújtó magatartása pedig nem értékelhető a javára, hiszen ez önkéntes elhárító magatartásként az enyhébb minősítésben értékelésre került. Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, nem alkalmas a büntetési célok elérésére.

[4] A védő a perorvoslata írásbeli indokolásában elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a szabadságvesztés felfüggesztése próbaidejének csökkentésére,

másodlagosan az ítélet helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint a sértetti közrehatás mind jelen cselekmény, mind a korábbi életvitele kapcsán megjelenik, az nyomatékos enyhítő körülményt jelent. Hangsúlyozta, hogy a vádlott nemcsak hogy nem kívánta a sértett halálát, hanem fel sem ismerte cselekménye következményeit, hiszen a cselekmény után sokkos állapotba került. A vádlott tudata nem fogta át a halál bekövetkezésének lehetőségét és annak reális veszélye sem állt fenn. Ezt egybevetve a sértett vallomásával, miszerint ő maga is megfogta a vádlott kezét és a benne lévő kést, az életveszélyes sérülés okozásának eshetőleges szándéka is megkérdőjeleződik. A sértett és a vádlott azóta is egy háztartásban élnek, a vádlott pedig jelenleg közfoglalkoztatottként dolgozik, amelyről csatolta a közfoglalkoztatási szerződéseket is.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.368/2024/6. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartva a védelmi fellebbezést alaptalannak találva, az elsőfokú ítélet tanácsulésen történő megváltoztatására, a kiszabott szabadságvesztés büntetés súlyosítására, a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzésére, mellékbüntetésként közügyektől eltiltás kiszabására, a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések korrigálására és az ítélet jogi indokolásának kiegészítésére tett indítványt. Kifejtette, hogy a korlátozott felülbírálat ellenére is szükséges a jogi indokolást azzal a megállapítással kiegészíteni, hogy a vádlott tudata átfogta a halál kialakulásának a lehetőségét, ebbe belenyugodva cselekedett, a sértett halálához vezető folyamatot a magatartásával elindította, azonban a mentők értesítése önkéntes eredményelhárításként értékelhető, így cselekménye emberölés büntetnének kísérlete helyett maradékbűncselekményként életveszélyt okozó testi sértés büntetnének minősül. Erre tekintettel az elsősegélynyújtó magatartás nem enyhítő körülmény. A járulékos kérdések körében utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a bűnjelek bevételezésre kerültek a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatala által, ezért a Gazdasági Hivatal bűnjelszámának feltüntetése szükséges. A törvényszék elmulasztotta továbbá a kiadni rendelt bűnjelek esetén a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 324. § (5a) bekezdésében írt felhívást, ami pótlásra szorul. Rögzítette azt is, hogy az elsőfokú bíróság azon rendelkezése, amely szerint a vádlott a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén feltételes szabadságra nem bocsátható, nem felel meg a hatályos anyagi jognak. Az elsőfokú bíróság emellett az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozatában foglaltak ellenére nem vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megállapított körülmények még a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését sem indokolják. Észrevételezte továbbá, hogy a 2024. szeptember 9. napján tartott előkészítő ülésen a törvényszék tárgyalásra tért át és bizonyítást is vett fel, így az ítélet bevezető részében ezen határnapot is fel kell tüntetni.

[6] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni szankciós fellebbezéseket a Be. 598. § (2) bekezdése alapján a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően a törvényi előfeltételek maradéktalan teljesülése folytán tanácsulésen bírálta el. A Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapul és a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott vagy védő vagy a fellebbező nem indítványozza. A felülbírált ügyben kizárólag a büntetés súlyosítása, illetőleg enyhítése érdekében került sor fellebbezések bejelentésére, nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzését a

törvényben jogosult perbeli főszemélyek (ügyészség, vádlott, védő) nem indítványozták, más fellebbező pedig nem volt, így a tanácsülésen való elbírálás törvényi feltételei fennálltak.

[7] A büntetés súlyosítására és enyhítésére irányuló perorvoslatok alaptalannak mutatkoztak.

[8] Figyelemmel arra, hogy az ügyészség, továbbá a vádlott és a védő a jogorvoslatokat kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül, figyelemmel a Be. 590. § (3) bekezdésére.

[9] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésekre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítését érintő rendelkezésekre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok- c) pont, (5/a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetéssel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket.

[10] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást alapvetően a perjogi szabályokat betartva folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont] sem olyan relatív eljárási hibát [Be. 609. § (1) bekezdés (2) bekezdés a)-d) pont], ami az érdemi felülbírálatot kizárta volna.

[11] Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék a 2022. szeptember 9. napján tartott előkészítő ülésen – mikor a vádlott a bűnösségét nem ismerte be –, a vádlott nyilatkozatát követően a tárgyalást nyomban megtartotta, de elmulasztotta a Be. 506. § (3) és (4) bekezdésében rögzítettek nyomán annak tisztázását, hogy mik azok a vádiratban szereplő tények, amelyek valóságát a vádlott elfogadta. Ezen relatív eljárási szabályszegés azonban nem volt lényeges hatással az eljárás folytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetve a büntetés kiszabására, így az érdemi felülbírálatnak nem volt akadálya.

[12] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés alapján jelentették be. Mértékes fellebbezésnél az elsőfokon megállapított tényállás

rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes, mely kötöttség a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában szabályozott, ún. történeti tényállásra vonatkozik.

[13] A terhelt személyi körülményeire, előéletére vonatkozó adatok nem a történeti tényállás részei, hanem az ügydöntő határozat önálló tartalmi egysége. Ehhez képest a megalapozottság kérdése a Be. 561. § (3) bekezdésének c) pontját érinti, ekként a korlátozott fellebbezés és a korlátozott felülbírálat az említett törvényhely b) pontja szerinti tartalmat, annak felülbírálat során történő kiegészítését, helyesbítését valójában nem akadályozza, nem érinti (Kúria Bfv.II.241/2021., BH2022.34.)

[14] Ennek okán a vádlott személyi körülményei körében rögzített adatok a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja szerint a Be. 186. § (1) bekezdésének a), b) és f) pontjai nyomán annyiban helyesbítendők, hogy a vádlott 2024. december 2. napjától kezdődően *helységi Községi Önkormányzatnál közfoglalkoztatási jogviszony keretében, egyszerű mezőgazdasági foglalkozású munkakörben, teljes munkaidőben dolgozik, amelyből jelenleg havi 145 400 forint összegű jövedelemre tesz szert.*

[15] A felülbírálat kiterjesztése során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság – büntethetőségi akadály hiányában – törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. Nem volt észlelhető olyan körülmény, amely a terhelt felmentését vagy az eljárás megszüntetését tette volna szükségessé.

[16] Ugyanakkor – egyetértve a fellebbviteli főügyészség álláspontjával – ki kell térni arra, hogy a törvényszék a cselekmény minősítése kapcsán a Be. 562. § (2) bekezdésében írtak szerinti, a cselekmény jogi minősítésével kapcsolatos jogi indokolása korrigálásra szorult.

[17] Az elsőfokú bíróság az ítélete [29] bekezdésében akként foglalt állást, hogy a vádlott nem kívánta a sértett halálát, azonban az általa használt kés méreteire és a sértett testtájékára figyelemmel tudatában kellett lennie azzal, hogy legalább életveszélyes sérülést fog okozni az élettársának és ebbe belenyugodva járt el, amit az támaszt alá, hogy azonnal értesítette a mentőket és nyomókötetést alkalmazott.

[18] Az elkövető aktuális tudattartalmát, ezáltal szándékát az élet és az testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglalt iránymutatás alkalmazásával kell megállapítani. A terhelt önhibából eredő és ezért a büntetőjogi felelősség alól a Btk. 18. §-a értelmében nem mentesítő ittas állapota folytán az alanyi körülményeket is a tárgyi tényezők oldaláról kell megítélni (III. számú Büntető Elvi Döntés, BH2009. 3., Kúria Bfv.I.1276/2022/6.).

[19] A tárgyi tényezők körében a vádlott által használt eszköz (20 cm hosszúságú, 11,5 cm nyelű, 8,5 cm pengehosszúságú, a nyélnél 2,2 cm pengeszélességű, a hegye felé

folyamatosan keskenyedő kés), az általa kifejtett erőbehatás mértéke, a célzott testtájék és az okozott sérülés tükrében rögzíthető, hogy a vádlott ugyan nem kívánta a sértett halálának bekövetkeztét, azonban – az elsőfokú ítéletben és védő fellebbezése indokolásában írt állásponttól eltérően – tudata átfogta a halál kialakulásának a lehetőségét és ebbe belenyugodva cselekedett. Jelen esetben az elkövetés és annak körülményei tehát a terhelt tudattartalma tekintetében azt mutatják, pusztán a tárgyi körülményekből is le lehet vonni azt a következtetést, hogy tudatának át kellett fognia azt, miszerint magatartása halálos eredményt hordozhat, ennek a vádlott számára is nyilvánvalónak kellett lennie.

[20] Az emberölés büntette eredménybűncselekmény. A Btk. 10. § (1) bekezdése szerint kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

[21] Az emberölés nyitott törvényi tényállás, megállapításához az alanyi oldal hiánytalan megvalósulása, az elkövetői magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállása szükséges. Befejezett a bűncselekmény a sértett halálának bekövetkezésével, ugyanakkor kísérlet valósul meg, ha a szándékos ölési magtartást az elkövető megkezdte, de nem fejezte be, illetve a sértett halála egyéb okból elmaradt. Az emberölés kísérletének megvalósulása szempontjából az ölési szándék egyenes vagy eshetőleges jellege közömbös. A szándékos elkövetés mindkét formájánál ugyanis a tudati elem – a magatartás következményeinek előre látása – azonos, amely megjelenhet akár a következmény beállása elkerülhetetlenségének vagy akár valószínűségének, illetőleg a lehetőségének a felismerésében is. Amennyiben az ölésre irányuló szándék fennáll, a kísérlet megállapításának objektív kritériumok alapján kell történnie. Ha ugyanis az ölési szándékkal véghezvitt magatartás az emberi életet oly módon veszélyezteti, amelynek eredményeként a halálos eredmény reálisan bekövetkezhet, az emberölés büntettének kísérlete megállapításának van helye (Kúria Bfv.II.446/2022/8.).

[22] A Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja szerint nem büntethető kísérlet miatt, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja.

[23] Jelen esetben a vádlott az emberölés büntettének a befejezett (teljes) kísérletét valósította meg, a terhelti magatartás következtében az életveszély létrejött, a sértett életét az idejekorán alkalmazott gyors és szakszerű segítség mentette meg. Mivel a vádlott az emberölés büntettének befejezett (teljes) kísérletét valósította meg, a cselekmény miatti büntethetőséget kizárólag a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontjában foglalt ok, az önkéntes eredményelhárítás szüntetheti meg.

[24] Az irányadó tényállás szerint a sértett megszurását követően a vádlott azonnal értesítette a mentőszolgálatot, a mentőegység kiérkezéséig a diszpécser utasítása alapján elsősegélynyújtást végzett, következésképpen szándéka megváltozott, az ölési cselekmény megvalósítását követően már a sértett életének megmentése érdekében cselekedett, az

elhárítás szándékának azonnali kialakulásában más nem befolyásolta, önkéntességéhez nem fért kétség. A terhelt által személyesen kért orvosi segítség, az általa végzett laikus elsősegélynyújtás azt a külvilágban is jól felismerhető akaratot jelzi, amely közvetlenül a cselekmény elkövetése után végig változatlan maradt, azaz, hogy cselekménye következményét eredményesen elhárítsa. Más személyek (mentősök, majd a kórházi ellátásában részt vevők) segítése közreműködésének igénybevétele nem változtat a terhelt ölési cselekményt követő megváltozott magatartásának a jogi értékelésén, a terhelt javára az önkéntes eredményelhárítás egyértelműen megállapítható volt.

[25] A Btk. 10. § (5) bekezdése szerint, ha az elkövető az eredmény bekövetkezését önként elhárította, azonban a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, e bűncselekmény miatt büntethető. Az önkéntes eredményelhárítás esetén a terhelt büntetőjogi felelősségét tehát kizárólag a maradékcselekményért lehet megállapítani.

[26] Mivel jelen ügyben a sértett a terhelt magatartása következtében közvetlen életveszélyes sérülést szenvedett el, ekként a vádlott cselekménye a Btk. 164. § (8) bekezdés 1. fordulata szerinti testi sértés büntettének minősül.

[27] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel.

[28] Ennek körében nem volt helytálló az enyhítő körülményként értékelt sértetti közrehatás kapcsán az ügyészségi fellebbezésben írt azon érvelés, amely szerint a vádlott a cselekmény elkövetése napján maga kezdeményezte a sértettel való konfliktust, őt felelősségre vonta azért, mert a sértett az édesanyjától kapott pénzből nem vásárolt számára szeszesítalt. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a sértett volt az, aki számonkérte a vádlottat amiatt, mert a vádlott a sértett édesanyjától a délelőtti órákban kapott pénzből nem vásárolt a sértettnek pálinkát. Ugyanakkor, egyetértve az ügyészségi állásponttal, a vádlott elsősegélynyújtó magatartása nem eredményez enyhítő körülményt, hiszen az önkéntes eredményelhárításnak minősül, amely a bűncselekmény minősítésében került értékelésre.

[29] A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi tényezők helytálló értékelése mellett megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés neme és mértéke is megfelel a büntetéskiszabási elveknek. A törvényszék a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tettarányos büntetést szabott ki, amely maximálisan kifejezi az egyéniesítés követelményét is, ugyanakkor nem került ellentétbe az általános megelőzés kívánalmával.

[30] Az ügyészség alappal hivatkozott arra, hogy jelentős a súlyosító körülmények nyomatéka, ami mellett kétségtelen az is, hogy az élet, testi épség elleni szándékos bűncselekmények tárgyi súlyával kizárólag szabadságvesztés állhat arányban. A

büntetés kiszabás azonban mindig gondos és szerteágazó értékelő tevékenységet feltételez, így az ítéletben megállapított bűnösségi körülmények mellett az elsőfokú bíróság által kiszabott, a különös részi büntetési tétel alsó határával (2 év) megegyező szabadságvesztés nem tekinthető eltúlzottan enyhe büntetésnek, ennek súlyosítása nem volt indokolt.

[31] Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott tekintetében a büntetés végrehajtása a Btk. 85. § (1) bekezdésének alkalmazásával próbaidőre felfüggeszthető és a vádlottal szemben a feltételes elítélés (végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés) megfelelő garanciát jelent arra, hogy a vádlott ismételten ne kövessen el bűncselekményt.

[32] Szem előtt tartva a felnőttkorúak próbára bocsátásáról és a büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló 55. BK vélemény II. pontjában írtakat, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével a bíróság a Btk. 85. §-ának rendelkezései alapján a súlyosító és enyhítő körülményeket, valamint a büntetés kiszabási elveket figyelembe véve dönt. Az említett körülmények és a büntetési célok érvényesülése között szoros kölcsönhatás van, következésképp szem előtt kell tartani, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése nem kerülhet ellentétbe az általános megelőzés követelményével, előtérbe kerül azonban az egyéni megelőzés.

[33] A büntetlen előéletű, jelenleg rendezett életvitelű, az önkéntes eredményelhárító tevékenység miatt az életveszélyt okozó testi sértés büntettét mint maradékbűncselekményt elkövető vádlottal szemben a bűnösségének fokára, a bűncselekmény indítékára, a bűncselekmény elkövetése utáni magatartására, és különösen a sértetti megbocsátásra figyelemmel megalapozottan feltehető, hogy a büntetés célja Terheltl vádlott esetében a 2 évi szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető. A próbaidő maximális, a Btk. 82. § (2) bekezdése szerint meghatározott 5 éves felső tartama ad valóban megnyugtató támpontot a büntetési célok kellő teljesüléséhez, ahhoz, hogy a vádlott a jövőben tartózkodjon a bűncselekmények elkövetésétől és ez tekinthető arányosnak a cselekmény nem vitásan magas tárgyi súlyához mérten. Ennek okán a próbaidő tartamának enyhítésére irányuló védelmi jogorvoslat sem vezetett eredményre.

[34] Egyetértve a fellebbviteli főügyész és részvételében írtakkal, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróságnak hivatalból kell vizsgálni az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét. Az Alkotmánybíróság ugyanis a 8/2015. (IV.17.) AB határozat 1. pontja alatt megállapította, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadóan alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.

[35] A Btk. 102. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. Az érdemesség fogalmának valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki

(EBH1983.51). Az érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (EBH.1986.92). Az érdemesség megállapításánál nemcsak az elkövető személyét és életvitelét, hanem a bűncselekmény tárgyi súlyát és jellegét is értékelni kell. (BH1983.221.) A bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően az érdemesség megítélése kapcsán alapvetően a terhelt személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő. Nem a terhelt büntetőjogi felelősségéről való döntésről van szó, hanem arról, hogy a bűncselekmény ellenében és a kiszabott büntetése mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következményeket is (BH2018.135.).

[36] A másodfokú bíróság – egyetértve a törvényszékkal – úgy találta, hogy az előzetes mentesítés feltételei a vádlott által elkövetett bűncselekmény jellegére tekintettel nem állnak fenn, így még a kedvező személyi körülményei ellenére sem érdemes a tárgyi oldali tényezők folytán az előzetes mentesítés kedvezményére.

[37] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó kérdések felülbírálata során megállapítható, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a bűnügyi költség viselésére és a bűnjelek további sorsára vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések megfelelnek a törvénynek.

[38] A bűnjelek kapcsán azonban azok bevételezési helye utóbb, az elsőfokú ítélet kihirdetését követően az ügyiratokhoz csatolt bűnjeljegyzék adatai miatt korrigálásra szorult annyiban, miszerint a bűnjelek a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatal részére átadásra és ott Bj.4013-4042/24. számok alatt kerültek bevételezésre.

[39] Mindezen túlmenően a sértett, illetve a vádlott részére kiadandó bűnjelek tekintetében az elsőfokú bíróság elmulasztotta rögzíteni a Be. 321. § (5/a) bekezdése szerinti tájékoztatást, amely szerint ha a dolog átvételére jogosult a jogerős határozat közlésétől számított 3 hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor az az állam tulajdonába kerül. Ezért ennek pótlása vált szükségessé a másodfokú bíróság részéről.

[40] Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra tartozó további kérdések körében (Be. 671. § 4. pont) a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés is helyesbítésre szorult, ugyanis az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [37] bekezdésében felhívott Btk. 38. § (5) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, miszerint az nem bocsátható feltételes szabadságra, aki hozzátartozója sérelmére elkövetett 8 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték. Jelen esetben az elsőfokú bíróság végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte a vádlottat, ezért a vádlott nem kizárt a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből, a másodfokú bíróság ekként a Btk. 38. § (1) bekezdés (2) bekezdés a) pontja alapján rögzítette esetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

[41] A Be. 451. § (2) bekezdés c) pontja szerint ha a bíróság a határozatot tárgyaláson hozta meg, a határozat bevezető része tartalmazza a bírósági eljárás helyét, a bírósági eljárás formáját, és azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e. A Be. 561. § (1) bekezdés szerint az ügydöntő határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a tárgyalási napok megjelölését is. Tekintettel arra, hogy törvényszék a 2024. szeptember 9. napján tartott előkészítő ülést követően a tárgyalást nyomban megtartotta, mely tárgyaláson a vádlottat ki is hallgatta, ezért az ítélet bevezető részében a tárgyalási napok körében 2024. szeptember 9. napját is fel kell tüntetni, így azt a másodfokú bíróság pótolta.

[42] A kifejtettek szerint az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a szükséges részében a Be. 606. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[43] A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek – ellentétes döntés hiányában - a Be. 615. § (1) - (2a) bekezdéseiben és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye.

Debrecen, 2025. április 29.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k.

Dr. Mocsáry Eszter s.k.

előadó bíró

bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.276/2024/16. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozatában írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. április 29.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke

